

Utgave 02
Mai 2025

LEDER

Hilde Schjerven
Side 03

LEDELSE, DIAMANTER OG
BOLLEDEIG. **OG HAITENNER.**
Side 06

SAMMEN MOT

ARBEID I BARNEHAGE
«**DEN MAGISKE
KROPPEN**»
Side 10

TA GREP!

Side 12

Nyhetsbrev

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene

Innhold

03

Visste du at Færder kommune skal delta i prosjektet VÅRE UNGE?

Av Hilde Schjerven
Side 03

06

Ledelse, diamanter og bolledeig. Og haitenner.

Av Line Melvold
Side 06

10

Sammen mot arbeid i barnehage «DEN MAGISKE KROPPEN»

Av Charlotte Lindberg Rasmussen
Side 10

12

Ta grep!

Av Hanne Skarning Vatne og
Grethe A. Cederkvist
Side 12

15

Elevrådets hjørne

Side 16

16

Bokuke på Lindhøy skole

Av Carina Skjerve Carlsen
Side 16

Send oss gjerne tips til innhold i nyhetsbrevet!

Redaksjonen:

Marit.handeland@faerder.kommune.no
Marion.berg@faerder.kommune.no

Ann.kristin.johansen@faerder.kommune.no
Hilde.nordberg.forsmo@faerder.kommune.no

Visste du at FærderHuset
- avdeling barn, unge og
familier er etablert?

Denne tjenesten er en
videreutvikling av Familiens
Hus som sikrer lavterskel-
tjenester til barn, unge og
deres familier. FærderHuset er
ikke bare en institusjon i
navnet, men også et fysisk
sted.

Det viktigste som er etablert
i FærderHuset er et reelt
lavterskeltilbud til barn, unge
og deres omsorgspersoner.
Dette innebærer at innbygger-
ne våre kan komme i kontakt
med tjenesten på en enkel
måte. Tjenesten har ulike fag-
profesjoner som alle står klare
for å bistå ved behov. Det kan
være korte intervensjoner i
form av samtaler, der fokuset
er å bidra til å styrke den som
søker støtte slik at vedkom-
mende opplever mestring og
kontroll over eget liv. Det kan
også være et ønske om å delta
i et gruppetilbud, temakvel-
der eller støtte i kontakten inn
mot barnehage og skole.

Tilbudene som gis er i tråd med
behovene hos den enkelte.
Dette innebærer en mer
fleksibel tilnærming til å gi
støtte/hjelp enn det
kommunen har gitt tidligere.

Hilde
Schjerven
Virksomhetsdirektør
Oppvekst

Leder

Visste du at Færder kommune skal delta i prosjektet **VÅRE UNGE?**

Hva er «VÅRE UNGE»?

"Våre unge" har sitt utspring i
Larvik kommune. «Våre unge» i
Larvik er et initiativ som fokuserer
på å forbedre samordning,
samhandling og tjenester for
kvalifisering, opplæring og
arbeid for unge i kommunen.
Programmet er handlings-
basert og har som mål å skape
radikale forbedringer i hvordan
unge mennesker støttes i deres
overgang til arbeidslivet. Larvik
kommune har samlet aktuell
forskning om ungt utenforskap,
som viser at utenforskap er et
strukturelt samfunnsproblem
med store konsekvenser.

Den 18. desember 2024 fattet
Vestfold Fylkeskommune et
politisk vedtak om å oppskalere
Våre Unge Larvik til å gjelde
hele Vestfold Fylke. Basert på
et bredt kunnskapgrunnlag
ønsker Vestfold Fylkeskommune
å samle alle Vestfolds kommuner

til innsats mot ungt utenfor-
skap. Erfaringene fra Larviks-
modellen **"Våre Unge" skal
implementeres og skaleres
til hele Vestfold fylke
gjennom et 3- årig prosjekt.**
Mål for prosjektet skal være
å skape et helhetlig og inklu-
derende opplæringsløp og
arbeidsliv der flest mulig lykkes,
og redusere utenforskapet til
lavest i landet innen år 2040.

Prosjektet har en organisasjons-
struktur med to nivåer: Våre
unge Vestfold og Våre unge
kommune, med definerte roller
og ansvar. Mer informasjon om
hvordan dette etableres lokalt i
Færder kommer senere.

Radikal tjenesteinnovasjon:

For perioden 2025- 2027 skal
Våre unge Vestfold føre til
radikal tjenesteinnovasjon.
Med radikal tjenesteinnovasjon
menes å skape helt nye og

banebrytende tjenester som endrer måten tjenestene jobber på. **Dette innebærer bedre samordninger og strukturendringer, både i kommunene, fylkeskommunen, NAV og på tvers av forvaltningsnivåer i Vestfold fylke og bidra til at aktører på ulike forvaltningsnivåer lærer av hverandre.**

Færder kommune har fra før benyttet KS sitt partnerskap for radikal innovasjon i prosjektet «Barnets 1000 første dager», en pågående innsats i helhetlig plan for oppvekst. I kampen mot utenforskap er Færder kommune opptatt av rotårsaker til utenforskap og rammebetingelser som kan bidra til å gi flere tilhørighet i fellesskapet og sikre deltakelse i utdanning og arbeidsliv for flest mulig. Ekspertgruppa om barn i fattige familier gjorde i 2023 et arbeid som viser at kommune-Norge må tenke helhetlig, langsiktig og helsefremmende for å lykkes i arbeidet med tilhørighet for alle. «Arbeidspakker» skal etableres.

Det skal utvikles arbeidspakker:

Arbeidsmåten som Larvik kommune har benyttet seg av, og som har gitt positive resultater, er å definere ulike «Arbeidspakker», som kan forklares med at det er en samling av tiltak/aktiviteter for å teste nye metoder for inkludering, kvalifisering og opplæring. Aktivitetene vil foregå parallelt på fylkeskommunalt og kommunalt nivå og denne saken har til hensikt å forankre arbeidet politisk i Færder kommune.

Innen utgangen av 2025 skal Våre unge være godt forankret i Færder kommune, eierstyre skal være satt og minimum 3 arbeidspakker skal være besluttet og påbegynt.

Vi ser frem til videre arbeid med dette.

Snart er det sommer og ferie, og med dette ønskes alle en god sommer med forhåpentlig vis godt være og mange gode opplevelser for alle.

Med hilsen
Hilde Schjerven

Norgeshistoriens første **læringsfestival** for skolefritidsordningen?

En vakker vårdag i april møttes alle SFO-ansatte i Færder kommune på ettermiddagen. Ca 90-ansatte i SFO fra syv barneskoler samlet seg for å lære av hverandre. En felles innledning om arbeidet vi gjør i SFO med barna bygger på Helhetligplan for oppvekst, en helsefremmende og inkluderende arena med barnet i sentrum knyttet dagens temaer sammen. SFO ansatte i Færder har jobbet systematisk og meget godt over tid på hver enkelt skole og i fellesskap med implementeringen av den nye Rammeplanen for SFO som kom 1.8.2021.

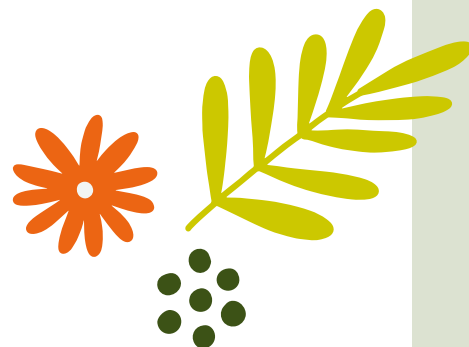
Festivalkvelden var satt av til å dele bidrag som fremmer det gode arbeidet SFO i Færder får til. Det var fantastiske opplegg på tre ulike stasjoner deltakerne møtte, blant annet aktiviteter som inspirerte til kreativitet, leseglede, konstruksjonslek, matglede og fysisk aktivitet og mye, mye mer.

SFO er den viktige broen mellom barnehage og skole. SFO er forsterkningstiltak for både lek, læring og sosial utjevning i skolen. Vi er stolte over ansatte som reflekterer over hvordan og hvorfor, som setter bærekraft og VÆREkraft i fokus og som bygger sterke fellesskap der barn får kjenne seg betydningsfulle fordi de har oppgaver og forventes å bidra.

Stolte ansatte gikk hjem med mye ny kraft til den viktige jobben de gjør for barna våre i Færder og med mye nytt påfyll og inspirasjon.

Vi gleder oss nå til fortsettelsen for dette blir en tradisjon!

Vibeke Gundersen
Leder av SFO-nettverket i Færder

Ledelse, diamanter og bolledeig. **Og haitenner.**

Tekst : Line Melvold, virksomhetsleder i Barnas have og Hårkollen barnehage

«Hvilken lederstil vil du si at du har?» spurte en kommunaldirektør på slutten av 90-tallet. Jeg skulle lede en barnehage med behov for kjærlighet og fag, og ble for første gang utfordret på hva ledelse egentlig betyr. Siden da har jeg visst: Det handler om mennesker – og barns rett til gode hverdager.

«Hvilken lederstil vil du si at du har?»

Spørsmålet fikk jeg av en kommunaldirektør inne på hans kontor på slutten av 90 tallet.

Jeg skulle overta en barnehage som «trengte kjærlighet og fag», og kommunen hadde spurt om jeg var villig til å ta på meg den jobben. Jeg hadde vært styrer i to år allerede i en annen barnehage, så jeg hadde noe ledererfaring i kroppen.

«Lederstil»? spurte jeg litt undrende. «Ja, hvem er du og blir du som leder? Hvem er du for å få til ting?» fortsatte han.

Av alle ting ble jeg sittende å tenke på et sitat jeg hørte engang, uten at jeg husker det ordrett selvfølgelig. Diamanter formes under press og bolledeig hever i hvile. Jeg valgte å holde tankene for meg selv, og svarte noe lignende:

«Da må jeg tenke litt, fordi for meg er det slik at jeg har et samfunnsmandat om å ivareta barns rettigheter og når jeg kommer til en ny

virksomhets så er det de menneskene der jeg skal ha med på laget og ansvarlig gjøre for å gjøre en god jobb. Noen lederstil utenom det tror jeg faktisk ikke jeg har.

Men mellom oss her i dag, tror jeg på å holde en stødig kurs, sette klare forventninger og sunt fag-press og balansere det med det gode liv og pusterom for å kunne ta seg inn. Det er nå engang slik at relasjonelle yrker kan skape relasjonell slitasje. Alle vi som jobber med barn og unge har kjent på det og vet om dette, derav tankene om diamanter og bolledeig.

Etter denne samtalen fulgte mange år i og med barnehager. Jeg har hatt et opphold på 10 år der jeg har jobbet nasjonalt med både forskning og undervisning på psykisk helsefremmende mennesker og miljøer, før tok pandemien meg tilbake til arnestedet i 2020. Det var som å komme hjem. Ny barnehage, men allikevel hjemme.

April 2025:

Jeg sitter sammen med et barn. Han er 3,5 år og

vil veldig gjerne at jeg skal tegne en hai. En hai med store tenner. Ja, det kan jeg vel alltids gjøre (selv om jeg tenker for meg selv at jeg er jo ikke all verdens god til å tegne). Derfor bruker jeg nok litt tid, jeg gjør med flid, og er ganske fornøyd med resultatet om jeg skal si det selv. Nesten i det jeg er ferdig, tar han en svart tusj og tusjer over tennene og nesten hele fiskekroppen.

Sånn! Sier han. Javel, sier jeg? Kan du tegne en til, spør han? Det var noe som fikk meg til å bli nysgjerrig på dette. Hva var det han tenkte på?

Jeg tegner en ny hai, og det samme skjer – enda raskere. Svart tusj over hele fisken. Jeg ser på kroppen hans at det er viktig for han at han gjør det. En til hai? sier han med spørrende øyne. Og jeg tegner en til, og ser på han og tenker: Hva er det han vil, egentlig?

Da jeg er ferdig, ser jeg at han er i ferd med å tusje over igjen.

Jeg sier: Vent litt! Så tar jeg fingeren min mot munnen til haien, og han roper: Nei! Nei – den kan bite deg! Det gjør vondt. Ikke gjør det. Ikke gjør det! Og da forstår jeg mer. Selvfølgelig er en hai skikkelig skummel, selv om den er på et ark. Jeg lar han tusje over igjen, og vi blir sittende å se på de tre haiene som nå nesten er borte under svart tusj. Han puster tungt ut, ser på meg og

sier: Kanskje det er bedre hvis vi tegner en pusekatt? Ja sier jeg, vi kan tegne en katt sammen. Det var lurt.

«Barnet kan så mye ikke-barn ikke klarer. Forestille seg ting som blir ekte for dem. De ha tilgang på noe i verden som ikke lenger finnes for meg. En åpenhet som lar dem oppleve naturen og verden rundt seg på en betydningsfull måte. Fratar vi barna mulighet til å være barn, utsetter vi dem for en vold jeg ikke tror kan tilgis» skriver Birger Emanuelsen (2024) i boka Før de forsvinner. Jeg forstår så godt hva han mener. Vi må aldri mista av syne hva samfunnsoppdraget vårt er i jakten på fine resultater som setter prosesser i barn i skyggen.

***Diamanter formes
under press og bolledeig
hever i hvile.***

Vi barnehagefolk er jo over gjennomsnitt opptatt av barn. Hvem de er, hva de liker i verden, hva de er redd for, hva som gir de glede og hva de tenker om denne nye verden de har kommet til. Og tiden til å finne ut av slike ting, ja det har vi i barnehagen. Tiden og timene vi bruker sammen

Jeg er sterk motstander av å «fylle tiden» med ting

med barna er mange hver dag. Den tiden bør brukes klokt til nettopp dette: å gi barn mulighet til å finne ut både hvem de er, både selvstendig i seg selv og sammen med vennene sine. Rom til å tenke selv. Jeg er sterk motstander av å «fylle tiden» med ting vi voksne synes er viktig for barn, fordi barn trenger tid og rom til å vokse opp selv sammen med andre. Vi skal tilrettelegge og hegne om denne barndommen som er så altfor kort. Derfor blir jeg en leder som konstant snakker frem barns rettigheter og at det skal være verdige dager i barnehagen. Hvis det er en lederstil, så er det svaret. Hvis det er ledelse i et læringssystem, så er det det samme svaret.

Det vi gjør i barnehagen har en betydning her og nå, men også i det fremtidige livet.

For noen måneder siden skulle jeg ha et foredrag i Østfold, og fikk god hjelp av en ung lydtekniker. Mens vi prøvde å løse noen problemer, spurte jeg han:

Har du gått i barnehage da? Og joda, han hadde det. Har du noen minner derfra da, spurte jeg? Han brukte litt tid, før han svarte: «Vet du, jeg husker bare at det var en skikkelig bra tid. Bra folk. Gode venner jeg har den dag i dag. Etter barnehagen var det ikke like lett å passe inn, men minnene om den gode tiden lever jo i meg, ikke sant?» Jeg nikket, ble berørt og stille. Han så på meg. Vi ble stille begge to, før det ble helt naturlig å gi hverandre en klem. Et øyeblikk jeg vil huske lenge.

Jeg har blitt spurt om å skrive noen linjer om ledelse i organisasjoner og læringssystemer, og jeg kunne helt sikkert valgt en annen inngang, skrevet om lederstil og teorier om læringsutbytte. Men jeg havner tilbake i samme svar som for alle disse årene. Det handler om de menneskene som har ansvar for at våre helt yngste verdensborgere får hverdager der de er trygge, kan være seg selv sammen med vennene sine og leke så mye som mulig.

Det bør ikke være en vanskelig og komplisert jobb å gjøre. Krevende og kompleks, ja, men holder vi barns rettigheter som kompass vil vi komme trygt i havn.

Vi er heldige vi som har barn og vi som får være med barn hver eneste dag. Det er ikke alle forunt. Emanuelsen skriver: «Min egen barndom er et morsmål jeg bare husker enkelte ord og setninger fra.»

Så: barn husker kanskje ikke mye fra barndommen, men relasjonene og minnene fra barnehagen setter seg i kroppen. Hvordan du enn snur og vender på det, handler det om menneskene som jobber der. Det handler om trygghet, relasjonskompetanse, mentalisering, tid, refleksjon og sammen-kultur. Innhold og form blir sekundært hvis ikke dette er på plass. Det er mitt ansvar som leder å sørge for at det skjer.

Kroppen holder nemlig et regnskap.

Så la oss sørge for at det regnskapet går i pluss i en verden der vi trenger relasjonelt overskudd. Virkelig. Og hvis det kan kalles en lederstil, så er det det jeg svarer i dag.

Hva har vært innholdet i Pep talk det siste skoleåret?

I mange år har oppvekst valgt å ha et felles møtetidspunkt for ansatte en halvtime hver mandag morgen. I oppstarten var dette en møtearena for hjelpe/støttetjenester med mål om å bygge en lag/vi følelse. Når Koronaen guidet oss inn i en mer digital versjon av Pep talk, åpnet muligheten seg for at barnehager og skoler også kunne delta. Ikke alle får til å delta på direktesendingen, derfor tas det stort sett opptak som lagres HER. På den måten kan en bruke opptakene mer aktivt lokalt ved behov.

Pep talk har nå blitt en viktig informasjonskanal og et viktig bidrag i kompetanseutviklingen i kommunen.

I skole året 2024/25 har det vært mange ulike tema. Noen av temaene var:

Høsten 2024:

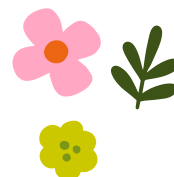
- Oppfølging av prosjekter knyttet til Helhetlig plan for oppvekst
 - Plan for matematisk kompetanse
 - Barnets 1000 første dager og Foreldrereisen
 - Hvordan skape robuste barn
 - Utebarnehage
- Ung data resultater for Færder
- Informasjon om Helsesjekk
- Fosterhjem
- Rus prosjektet
- Kunstig intelligens

Våren 2025:

- Labakken som PALS skole (Positiv adferd, støttende læringsmiljø og samhandling)
- Mobbeombudet om :Et trygt og godt læringsmiljø. Kap 12
- ASK – Alternativ supplerende kommunikasjon.
- I skjermens tidsalder – Oppdatert forskning og rapporter
- Å jobbe med negativ sosial kontroll
- Skolehelstjenesten
- Forebyggende barnevern
- Erfaringer fra Familieråd
- Konsultasjonsteam, vold og seksuelle overgrep
- Politikontakten orienterer
- Storyline, et tiltak i Foreldrereisen
- Kompetanseløftet, ny undersøkelse

Har du ideer til innhold i pep talk, med til hilde.nordberg.forsmo@faerder.kommune.no

28 april	Tuning <u>into</u> teens – foreldreveiledning OK	Lisa Marie Ronnie OK
5 mai	IFDIG	
12 mai	Politikontakten orienterer om sitt arbeid OK	Hilde N Forsmo Katrine Linnea Henriksen OK
19 mai	Skolehelstjenesten, Hva gjør de?	Marit Handeland
26 mai	Foreldrereisen Status og fortelling om Storyline	Ann Kristin Johansen Mari Sørhus Lohne – Borgheim ungdomsskole
2 juni	Kompetanseløftet Ny <u>Kosig</u> -undersøkelse, hva sier den nå?	Ann Kristin Johansen
9 juni	PINSE	
16 juni	Informasjon om kommunal handlingsplan for digitalisering	Marit Lyngheim Wilhelmsen

Sammen mot arbeid i barnehage

«DEN MAGISKE KROPPEN»

Skrevet av: Charlotte Lindberg Rasmussen pedagogisk leder i Teiehøyden

Hvordan kan vi gi barna gode forutsetninger for å få et trygt og godt forhold til kroppen sin? Og samtidig gjøre de rustet til å fortelle om eventuell vold og seksuelle overgrep?

Basert på barns interesse og utforskertrang rundt kropp valgte vi i høst å ha prosjekt om kropp, seksualitet og følelser. Alle barna har fått laget omrisse av kroppene sine og de er laget i fargen som de selv har på huden. På dette omrisset har de fått laget ansikt og hår ut ifra sitt eget speilbilde, de har limt på lunger, tarm, hjerte og magesekk og de har tegnet blodårer.

Hvordan er det å ha en kropp?

Barna har fått blitt kjent med kroppen og kroppens funksjoner gjennom samtaler, lesing, sanse, lukte og se film om den Magiske kroppen på NRK-super. Vi har laget kroppen til en voksen i helformat på veggen der det er tydelige bilder av mage, ansikt, hår, pupper, vagina og penis. Og alle delene på kroppen har barna vært med på å benevne og henge opp. Benevnelsene som er hengt opp er basert på åpenhet og det å sette riktig benevnelse på de ulike delene av kroppen. Vi har brukt faktiske ordene som vagina, skjeden, penis og pung i stedet for jentetiss og guttetiss. Dette har vi gjort på bakgrunn av fagstoff som sier noe om at når barn lærer om hvordan barn

blir til og lærer navnet på kjønnsorganet, tør de tidligere å fortelle at de har vært utsatt for seksuelle overgrep. Personalet har hatt mange gode samtaler rundt blant annet kroppens funksjoner, hvordan man lager en baby, døden og hvordan de ulike kroppene ser ut. Vi har brukt Anna Fiske sine bøker om «Hvordan lager man en baby?» og «Hvordan er det å ha en kropp?». De er åpne, ærlige og direkte, og barna lærer om hvordan man faktisk lager en baby og hvordan prosessen rundt det er.

På våren har vi hatt samlinger om følelser, glad, trist, sint og lei seg er følelsene vi har valgt å sette fokus på. I samlingene snakker vi om følelsen og ser en kort filmsnutt om følelsen vi snakker om. Vi bruker farger knyttet opp imot følelsene, slik at rommet blir stemningsfullt med farger og dempet belysning. Fokset og målet er å skape en samling med en god opplevelse og at det ikke skal føles at de skal sitte og lære. I rammeplan for barnehagen (s.11) står det at «barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser». Gjennom prosjektet har vi hatt ekstra fokus på å validere og støtte barna i deres følelser. For følelsesmestring er noe barnet må lære, når barnet blir født vet det ikke hva følelser er og

derfor er det viktig at voksenpersonene rundt barnet veileder og støtter barnet i utviklingen av følelser.

Skolestarterne på avdelingen har også vært med på en samling der vi har snakket mer om grenser, hva som er lov og ikke lov, respekt og mer utdypende og vold og seksuelle overgrep.

Gjennom vinteren har vi hatt bokkasse fra biblioteket i tillegg til mange andre bøker om kroppen tilgjengelig for barna med tema kropp, seksualitet og følelser. Vi har lest mye om de ulike temaene. Barna har fått rom til å undre seg, stille spørsmål å bli kjent med kropp og følelser. Prosjektet har skapt et engasjement på avdelingen, men også fra andre barn i barnehagen. Barna er interessert, engasjert, undrende og utforskende og de ønsker å snakke om temaet. Personalet snakker og forteller åpent om kropp, følelser og seksualitet.

Ifølge sexolog og pedagog Margrete Wiede Aasland er det forebyggende å lære små barn om egen kropp og seksualitet med tanke på seksuelle overgrep. Hun sier også at man bør lære barna om hele kroppen. *Det hjelper barna til å få et trygt og godt forhold til kroppen sin, og hjelper også barn til å fortelle om eventuelle seksuelle overgrep og vold. Og det er jo det viktigste, at de skal ha et trygt og godt forhold til kroppen sin og tørre å si i fra hvis de har vært utsatt for ting de ikke skal. At de skal tørre å si ja og tørre å si i fra hvis de har vært utsatt for ting de ikke skal. At de skal tørre å si ja og tørre og si nei, og bli bevisst i forhold til kroppen sin* (Margrete Wiede Aasland). Vi føler vi har klart å skape en trygg atmosfære med voksne som er åpne og tørre å snakke om temaet uten å bli flaue. Barna har rom for å undre seg og vi er trygge voksne som barna kommer for å spørre om ting, også barn fra andre avdelinger.

Når vi vet at barn med lite kunnskap oftere går under radaren, og blir mulige ofre for overgrep – må vi som barnehageansatte tørre og våge å være åpne og lære barn om å sette grenser for egen kropp.

TA GREP!

*Skrevet av : Hanne Skarning Vatne, avdelingsleder Teie skole
Grethe A. Cederkvist, virksomhetsleder Forebyggende helsetjeneste, prosjektleder
Mini-RISK*

Dette er tittelen på prosjektet i Færder kommune som har som målsetting å redusere skolefravær knyttet til engstelse og unngåelse blant barn og unge. Teigar ungdomsskole, Teie barneskole og Borgheim ungdomsskole er pilotskoler. Disse skolene sammen med ansatte fra skolehelsetjenesten, PPT og Færderhuset, har deltatt på et fem dagers intensivkurs i gruppeopplegget Mini-RISK. Professor og psykologspesialist Åshild Tellefsen Håland sto for opplæringen. Hun utfordrer tilretteleggingskulturen i skolen: Er det for eksempel riktig at elever som er engstelige skal få fritak for muntlig eksamen? – Vi trenger at elever får føle på angsten, ikke tilrettelegge for at de IKKE skal føle den. Hun mener det er et paradoks at mange foreldre og lærere velger å gjøre det motsatte av det forskningen viser, nemlig å skjerme elevene for det de er redde for.

HVA ER MINI-RISK?

Mini-Risk er et mestringskurs for barn og ungdom som strever med engstelse og unngåelse. En gruppe på opptil fem elever møtes ukentlig 1- 1,5 time av gangen i åtte uker, til sammen 15 timer. Gruppene ledes primært av sosiallærere og helsesykepleiere. Foreldre deltar på fire samlinger og lærere på to samlinger. Mini-Risk bygger på kognitiv atferdsterapi og er prøvd ut i 45 kommuner i Agder, med svært gode resultater.

Det unike med Mini-Risk er fokuset på intensiv eksponering og høy grad av lærer- og foreldre-involvering. Engstelse skaper ofte unngåelse og man bruker mye tid og energi på å slippe å kjenne på ubehaget. Det er vanlig å bruke ulike tryggingstriks for å dempe engstelse og ubehag. Men jo mer man unngår og trygger seg, jo mer øker engstelsen.

Mini-Risk bygger på kognitiv atferdsterapi

Gjennom Mini-Risk lærer barn og unge nye ferdigheter for å mestre engstelige følelser og å stå i det som kan være ubehagelig. De voksne lærer å takle barnas engstelse på en hensiktsmessig måte, slik at barna opplever mestring.

Det finnes et rikt materiale av digitale ressurser som benyttes i Mini-RISK gruppene. Disse ligger fritt tilgjengelig for alle (se faktaboks lenger ned).

HVORFOR STARTE MED MINI-RISK?

Psykisk uhelse og engstelse er en økende utfordring blant barn og unge, ofte med negative konsekvenser for læring, livskvalitet og skolenærvær. Ifølge tall fra Folkehelseinstituttet er angstlidelser vanlig på alle alderstrinn, men

mest utbredt hos tenåringer hvor ca. 20 % sliter med så stor grad av engstelse at det hemmer trivsel og normal utfoldelse.

Ungdomsskolene i Færder erfarer at mange elever strever med psykosomatikk, engstelse, traumer og utenforskap. Ungdata (Færder) viser at 45% av ungdom bekymrer seg for mye om ting. Ungdata avdekker også en økning av reseptfrie smertestillende medikamenter blant barn og ungdom, som ofte kan relateres til psykosomatikk. Nøtterøy vgs. har en økning i drop-out fra 2% tidligere år til 3,5% i fjor, der årsaksfaktorer i stor grad var psykisk helse og rus. Færder kommune har i mange år hatt flere barn og ungdom med langvarig skolefravær.

Utviklingen er bekymringsfull, og her må det tas grep for å forebygge unngåelse, skolefravær og drop-out. Mini-Risk svarer ut noe av dette utfordringsbildet gjennom fokus på tilretteleggingskulturen, og gruppetilbudet som gir barn, foreldre og lærere verktøy til å håndtere engstelse på en bedre måte. Mini-RISK er et tiltak under helhetlig plan for oppvekst og samsvarer med ny nærværsrutine.

UHENSIKTMESSIG TILRETTELEGGING

Uhensiktsmessig tilrettelegging over tid kan få store konsekvenser for det enkelte barn som på

sikt kan gi risiko for sårbart skoleoppmøte, drop-out, spesielt på ungdomsskole og videregående, utenforskap, og psykiske helseproblemer. Man ønsker å komme inn så tidlig som mulig og redusere tilrettelegging før engstelsen utvikler seg til å bli mer alvorlig og får et kronisk preg.

På Teie skole er det allerede gjort grep for å kartlegge tilretteleggingskulturen. Alle lærere har svart på en Forms undersøkelse om hvor mange som får uhensiktsmessige tilrettelegginger i skolehverdagen sin. Det kan handle om å ikke lese høyt i klasserommet, ikke dusje etter kroppsøvingstimene, ikke holde presentasjoner, ikke være med på leirskole, være inne i friminutt fordi de er engstelige for å være ute osv. Dette kan være tilrettelegginger som foreldre ønsker skolen skal legge til rette for, og som lærere synes det er vanskelig å si nei til.

Psykisk uhelse og engstelse er en økende utfordring blant barn og unge

Målet på Teie er at alle som ikke har naturlige begrensninger som funksjonsutfordringer, skal lese høyt i klassen fra 1. trinn, dusje etter kroppsøvingstimene, inkluderes i alle aktiviteter, få oppleve de positive erfaringene med å være med på leirskole og i det store felleskapet i skolegården og i læringsrommet. For å oppnå dette, må vi jobbe systematisk med å skape et trygt og godt læringsmiljø fra 1. klasse.

Et tett og godt samarbeid med foreldrene er også avgjørende. Vi ønsker å styrke foreldrene ved å bruke Mini-Risk som et verktøy som trygger dem på at barnet deres blir sterkere av å stå i mer eller mindre ubehag med trygge og noenlunde samstemte voksne rundt seg både på skolen og hjemme.

Fra august skal Teie kartlegge hvor mange elever som synes det vil bli vanskelig å dra på leirskole på 6. trinn. Disse ønsker vi å inkludere i en Mini-Risk gruppe, med mål om at alle på 6.trinn skal være med på leirskole i uke 13, 2026.

ERFARINGER SÅ LANGT

Borgheim og Teigar er godt i gang med gruppene. Noen utfordringer har det vært i oppstartsfasen, men gruppetilbudet har allerede gitt resultater. En kontaktlærer kom til gruppelederne og fortalte at det hadde skjedd «et under» med en

elev i Mini-RISK - gruppe: eleven hadde snakket høyt i klassen for første gang dette skoleåret!!

Oppfordringen går til **alle skoler i Færder om å TA GREP** gjennom å kartlegge uhensiktsmessig tilrettelegging, nøste i årsakene til gryende skolefravær og oppmuntre barn og ungdom å øve på situasjoner som gir engstelse. Målet er robuste barn og unge som kjenner på gleden av å mestre.

e-RISK er et digitalt mestringskurs for engstelige barn og unge som trenger hjelp til å tørre og gjøre ting som de unngår og er redd for. Inneholder også tips til lærere og foreldre om hvordan støtte engstelige barn og unge på en hensiktsmessig måte, samt klasseromsopplegg for forebygging av engstelse i skolen. <https://e-risk.no/>

Elevrådets hjørne

Vi i elevrådet på Tjøme ungdomsskole har fått gjennomført flere aktiviteter for elevene dette året, og for hele skolen.

Vi har hatt utkleddningsuke i uke 44, og ser frem mot en til fra 26.-28.Mai. Disse ukene er planlagt av elever og vi får innspill til temaer fra hvert trinn. I uke 44 bestemte vi oss for; Galla, trafikklys, sport, historiske personer og cozy comfy (kosetøy). Dette var det mange som synes var artig, derfor arrangerer vi en til med tema; Rosa, Film/Tv og pysj.

Vi deltok i elevrådskonferansen 16.januar, hvor vi representerte skolen vår. Vi har også jobbet med forskjellige småsaker for TUSK. En som var spesielt viktig var innspill til bruk av det gjengrodde området ved fotballbanen. Det hadde vi latt stå ubrukt, og naturen har tatt over. Derfor bestemte vi oss for å få gjort noe med det, og arbeidet med å fjerne kratt og ugress er snart igang.

MENINGER	MENINGER	MENINGER
Kanskje dere burde tenke litt lenger?	Hvorfor jeg ikke vil flytte fra Tjøme ungdomsskole til Lindhøy barneskole	Flytt heller skolegrensen enn å slå sammen skoler!
UFORSTÆLIG: Hvorfor brukte Færder kommune 100 millioner på å fornye Tjøme ungdomsskole for bare et drøyt år siden, når de nå vil flytte elevene bort derfra, spør elevene Villemo Bjørvik-Enersen og Maria Abrahamsen Slemdal. Foto: Villemo Bjørvik-Enersen og Maria Abrahamsen Slemdal	ELEVRLIKT? Det er flere som kommer til å søke seg til andre ungdomsskoler hvis elevene på Tjøme ungdomsskole må flytte til Lindhøy, mener elev Håkon Langset Skilbreid. Foto: Håkon Langset Skilbreid	BEDRE IDE: Heller enn å slå sammen Tjøme ungdomsskole med Lindhøy barneskole, bør elevrådet på ungdomsskolen elles ved å ta imot elever fra ytre Natterøy, mener elev Mirren Ann Ferguson. Foto: Mirren Ann Ferguson
Av Villemo Bjørvik-Enersen og Maria Abrahamsen Slemdal, ungdomsskoleelever, Tjøme	Av Håkon Langset Skilbreid, elev, Tjøme ungdomsskole	Av Mirren Ann Ferguson, skoleelev, Tjøme

Vi har også snakket om den politiske saken om sammenslåing av skole våre her ute på Tjøme, dette gjorde vi i november/desember. Dette brukte vi tid på å diskutere og 8.trinn skrev innlegg til avisen om deres meninger rundt saken.

Vi har også hatt kafé. Vi har servert mat og drikke to ganger totalt dette året. Vi hadde kafé med bagetter og saft i uke 46, og den 11. Desember serverte vi kanelboller og kakao med krem og marshmallows. Vi i elevrådet planla innkjøp av alt vi trengte, og tok litt tid av skoledagen for å forberede maten. Vi fordelte oppgaver sånn at alle bidro på en eller annen måte. Det gikk strålende og vi kan love at alle elevene og ansatte var fornøyde med ideen.

Bokuke på Lindhøy skole!

Skrevet av : Carina Skjerve Carlsen

Uke 13 var en spennende og annerledes uke for barna på Lindhøy skole. Skolen arrangerte nemlig tidenes Bokuke i samarbeid med FAU.

Med økonomisk støtte fra Sparebankstiftelsen og engasjerte foreldre fra FAU ble dette et vellykket arrangement. Det hele begynte med en morsom og lærerik oppvarmingsdag med besøk av Tjømes eget forfatterpar Gro Dahle og Svein Nyhus.

Deretter var det duket for et tettepakket program i slutten av mars med besøk av en rekke kjente forfattere og illustratører fra hele Norge. Skolen hadde på forhånd plukket ut Bokambassadører fra 4.-7.trinn som deltok i planleggingen, og stilte spørsmål til hver forfatter som var på besøk. På denne måten ble skolen bedre kjent med gjestene sine og deres utvalg av bøker.

aktiviteter fra ulike bildebøker. Uka ble avsluttet med en felles bokfest for foreldre og barn i Tjømehallen. Her kunne man komme å få en gratis bok som noen andre hadde eid tidligere.

Avslutningsvis vil vi takke FAU på Lindhøy skole for en formidabel innsats og godt samarbeid. Det bør også nevnes at SFO var så heldig og fikk pusset opp et helt eget leserom. Her kan barna sette seg godt til rette i myke stoler og kose seg med bøker i lun atmosfære.

FAU har fått midler til å arrangere Bokuke også til neste år, og vi gleder oss allerede!

**Spennende å få
forfattere på besøk.**

Barna fikk inspirasjon og nysgjerrighet til å lese mer. Underveis i uka arrangerte også skolen en skrive og tegnekonkurranse for de eldste barna. I juryen satt skolens egne bokambassadører som var med på å kåre vinnerne. De yngste barna hadde egne undervisningsopplegg med

Bak fra venstre: Amalie Castellan, Frida Hiller Hansen, Eline Selnes og Maia Smith-Meyer Dahl. Foran fra venstre: Max Tyri Andersson, Melvin Johansen, Isabella Ørfeldt Josefsen og Miriam Moe Lassen. Ikke tilstede: Leonardo Tveitnes Sørhaug.

Vi samlet Bokambassadørene for noen spørsmål etter Bokuka.

Hva synes dere om Bokuka på Lindhøy skole?

«Jeg syntes det var veldig gøy å stille forfattere spørsmål. Gøy med kjente forfattere som kom til skolen.»

«Spennende å få forfattere på besøk.»

«Bra konsept og en god ide. Det ble en veldig fin uke som var annerledes, og en uke som kan inspirere barna til å lese.»

«Alle kunne være med på ting. Det var en inkluderende uke.»

«En felles opplevelse hvor alle på skolen var med.»

«Kanskje barna finner ut hvilke boksjangere man liker og blir mer glad i å lese.»

Hva var det gøyeste med å være Bokambassadør?

«Å stille spørsmål til forfatterne.»

«Gøy å kunne være en del av de som arrangerte.»

«Gøy å være talerør for elevene og snakke på vegne av dem.»

«Gøy å se hvordan planleggingen foregikk.»

«Gøy å komme med ideer og være med på møtene.»

Hva tror dere barna på Lindhøy skole lærte i denne uka?

«De ble inspirert til å lese.»

«Noen kids lærte seg kanskje å lese?»

«At det er kult å lese.»

«At det finnes flere ulike type bøker å lese.»

«Noen fikk møte forbildene sine.»

Hvorfor tror dere vi hadde en slik uke?

«Fordi det ikke er så mange barn som leser lenger.»

«Vi må inspirere til å fortsette å lese bøker.»

«Gi leseglede!»

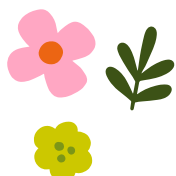
Velkommen til Temakveld om ”Barn og sosiale medier” på Færderhuset

Færderhuset arrangerer temakvelder med behov meldt fra foreldre. Dette var en slik kveld. Temaet var Barn og Sosiale medier, der de fremmøtte fikk presentert innhold fra oppdatert forskning og rapporter om temaet. Deretter gikk dialogen via et dialogspill rundt bordene, der forhåndsbestemte påstander ble snakket om.

Etter flere innspill om å ha en tilsvarende temakveld digitalt med dette tema **vil det derfor arrangeres en temakveld 4. juni**. Følg med i sosiale medier for mer informasjon.

*Bli med
4. juni!*

Hanne H Brorson

Tankevirus kurs til 16 åringer

Ida Bjørnstad er helsesykepleier på Nøtterøy videregående og har siden 2021 hatt kurs til 1. trinn på VGS. Det er 3 kurstimer i hver klasse, totalt 180 minutter. Tankevirus er en enkel tilnærming til metakognitiv og kognitiv adferdsterapi. Den retter seg mot lettere til moderate psykiske plager. Det virker også forebyggende.

Kurset beskriver logiske feilslutninger som ulike tankevirus og elevene lærer hvordan de kan behandle disse tankevirusene med psykologiske vitaminer. Den er visuell med filmsnutter som illustrerer hvordan vi kan oppfatte verden ulikt. Det gir gode muligheter til refleksjon i klassen. Hva er tanker, hva er følelser og hva kan vi gjøre for å få det bedre? Hanne H. Brorson har utviklet kurset og har spilt inn støtte videoene til undervisningen. Boka hennes Tankevirus kom ut i 2012.

Sammen med gratisappen «Tankevirus», som HelseNorge også har lastet opp, gir det mulighet til å

gjøre seg selv mer bevisst på egne virus. Appen er enkel å bruke og tar deg gjennom spørsmål som «hvorfor ser jeg det mest med et litt forsiktig blikk?» «Hvordan kan jeg bli modigere til å ta kontakt?» «Hva er grunnen til at jeg tror det jeg sier er dumt?» Hver morgen i 3 uker mottar du et nytt videotips som hjelper deg å avsløre tankevirus i hverdagen, eller gir deg trening i å bruke psykologiske vitaminer i møte med infiserte tanker. Appen tester også ditt psykologiske immunforsvar før og etter opplegget, slik at du kan se med egne øyne om de psykologiske vitaminene har hjulpet eller ikke. 7 av 10 får det bedre med tankevirus appen.

Betydningen av barn og unges **medvirkning i oppvekstfeltet**

Skrevet av : Hilde N Forsmo

Barn og unge har en unik innsikt i sine egne liv og behov, og deres medvirkning er avgjørende for å skape et inkluderende oppvekstmiljø. Medvirkning innebærer at barn og unge får mulighet til å uttrykke sine meninger og påvirke beslutninger som berører dem. Dette prinsippet er forankret i FNs barnekonvensjon, som gir barn rett til å bli hørt og tatt på alvor.

Hvorfor er medvirkning viktig?

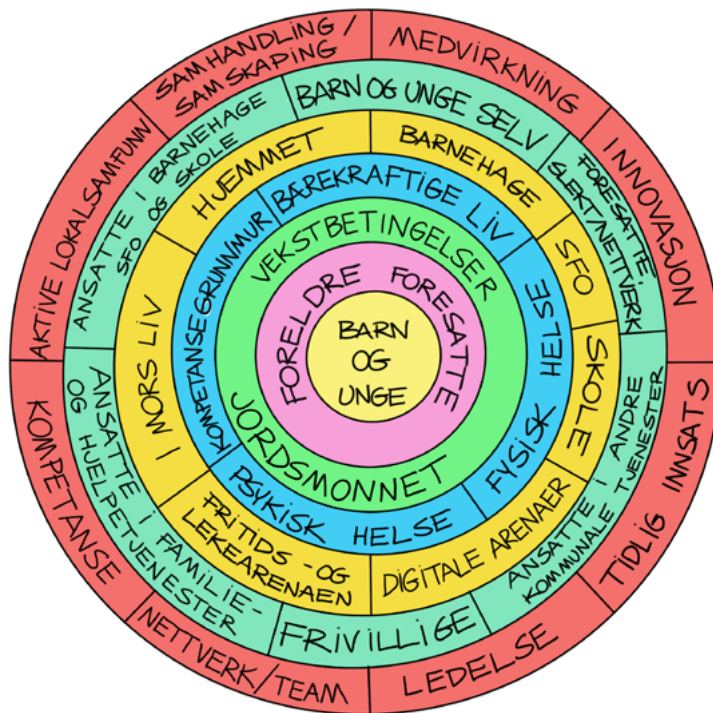
- 1. Styrker demokratisk deltakelse:** Når barn og unge får delta i beslutningsprosesser, lærer de verdien av demokrati og medborgerskap. Dette bidrar til å utvikle ansvarlige og engasjerte samfunnsborgere.
- 2. Bedre beslutninger:** Barn og unge kan gi verdifulle perspektiver som voksne kanskje ikke ser. Deres innspill kan føre til mer treffsikre og relevante tiltak innen oppvekstfeltet.
- 3. Økt trivsel og mestring:** Medvirkning gir barn og unge en følelse av eierskap og kontroll over eget liv. Dette kan øke deres trivsel, selvfølelse og mestringsfølelse.

Kommunens rolle i å fremme medvirkning

Kommunen har et ansvar for å legge til rette for at barn og unge kan medvirke på en meningsfull måte. Dette innebærer å skape arenaer hvor deres stemmer blir hørt, og å integrere deres innspill i planlegging og gjennomføring av tiltak. Færder har et aktivt ungdomsråd, som er viktig medvirkningsarena.

Medvirkning fra barn og unge er ikke bare en rettighet, men også en nødvendighet for å skape et samfunn hvor alle føler seg inkludert og verdsatt. Kommunens arbeid med å fremme medvirkning i oppvekstfeltet er derfor avgjørende for å sikre gode oppvekstvilkår og en bærekraftig fremtid.

Telefon: 33 39 00 00
 postmottak@faerder.kommune.no
 www.faerder.kommune.no

